

Yleisten kirjastojen neuvoston kokous 2/2018

Kuntaliiton ajankohtaiset

Erityisasiantuntija
Johanna Selkee, Suomen
Kuntaliitto ry

Sisältö

- Kulttuuripolitiikan ajankohtaiset.
- Alv-muutosesitys, VM179:00/2018: Sähköisiin kirjoihin ja sanoma- ja aikakauslehtiin sekä lehtien irtonumeromyyntiin 10 prosentin verokanta.
- Digituki ja kirjastot: tarvitaan rajausta ja kirjaston palvelulupaus.
- Vuoden kirjastokunta jatkuu, vuositeemat.
- KL hallitusohjelmataavoitteet ja Sivistyksen suunta 2030.

Kulttuuripolitiikan ajankohtaiset

- Museolaki ja museon rahoitus – esitys syksyllä eduskuntaan
- **Kuntien kulttuuritoimintalaki – esitys syksyllä eduskuntaan**
- Lisärahoitus museoilla ja Taiken kautta avustuksiin v. 2020.
- Huom: **Entistä suurempi osa kulttuurin rahoituksesta tulee veikkausvoittorahoista, kun pitäisi saada entistä enemmän lisättyä budjettivarojen osuutta (veikkauksen tuotto-odotus laskee).**
- Tulossa harrastusstrategia, harrastuspassi
- **Valmisteilla Kulttuurin Teaviisari**

He 195/2018 Laki kuntien kulttuuritoiminnasta, 3 §

- Kunnan tulee kulttuuritoimintaa järjestäessään ottaa huomioon toiminta, joka perustuu yleisistä kirjastoista annettuun lakiin (1492/2016), taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin (633/1998), museolakiin (729/1992), teatteri- ja orkesterilakiin (730/1992) ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin (632/1998).

He 195/2018, 3 § Kunnan tehtävät

Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa. Tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee:

- 1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä;
- 2) luoda edellytyksiä taiteelliselle työlle ja toiminnalle;
- 3) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa;
- 4) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen;
- 5) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa;
- 6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa;
- 7) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Kulttuurin Teaviisari

- Osa kunnan terveyden ja hyvinvoinnin seurantaa
- Kunnille vapaaehtoinen.
- Kulttuuripalvelut sis. kirjaston: Ensimmäinen tiedonkeruu keväällä 2019
- Valmisteluryhmä ml. OKM, THL, Kuntaliitto, kuntien edustajia, Cupore, avi ym.
- Kirjaston käyttäjien määrän seuranta sekä tilojen tarjoaminen harrastustoimintaa, työskentelyyn, kansalaistoimintaan + kirjastotilastot.

Kuntaliiton hallitusohjelmataavoitteet 2019-2023

Kunnilla on vastuu sote-tehtävistä ja muista kunnilta tuleville maakunnille siirtyviksi kaavailluista tehtävistä nykylinjausten mukaisesti vuoden 2021 alkuun.

Haaste tulville vuosille:

Kuntien voimavarat ja edellytykset näiden tehtävien hoitamiseen ja kehittämiseen on turvattava myös uudistuksen valmistelun aikana.

Hyväksytty Kuntaliiton hallituksessa 18.10.2018

Tätä tavoittelemme

- ✓ Kuntien roolia **paikallisen elinvoiman avaintoimijana** on vahvistettava.
- ✓ Kuntien työkaluja **torjua ilmastonmuutosta** sekä rakentaa **kestäviä yhdyskuntia** ja **hyvää elinympäristöä** on lisättävä.
- ✓ **Kuntatalouden kestävyys** ja liikkumavara edellyttävät rahoitusjärjestelmän uudistamista ja kunta-valtio-suhteen **pitkäjänteistä kehittämistä**.
- ✓ Menestyvän **sivistys- ja hyvinvointikunnan** toimintaedellytyksistä on huolehdittava.
- ✓ **Digitalisaation ja tietojohdamisen** mahdollisuudet on hyödynnettävä koko maassa.
- ✓ Kuntien ja maakuntien **toimivat yhdyspinnat** edellyttävät sopimuksellisuutta.

Sivistyksen suunta 2030

- Kuntaliiton sivistyspoliittinen ohjelma
 - Keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet (ml. hallitusohjelmatavoitteet)
 - Keväällä 2019 valmis
- 1) Ilmastonmuutos
 - 2) Osallisuus ja päätöksenteko
 - 3) Väestö ja alueellinen erilaistuminen
 - 4) Sivistyskunta - yhteistyö, kumppanuudet ja verkostoituminen
 - 5) Hyvinvoinnin edistäminen
 - 6) Jatkuva oppiminen – osaaminen ja luovuus

Sivistyksen suunta 2030

- 1) Ilmastonmuutos
- 2) **Osallisuus ja päätöksenteko**
- 3) Väestö ja alueellinen erilaistuminen
- 4) Sivistyskunta - yhteistyö, kumppanuudet ja verkostoituminen
- 5) Hyvinvoinnin edistäminen
- 6) Jatkuva oppiminen – osaaminen ja luovuus

TAVOITE:

- Kirjastojen toiminnan kehittämisessä huomioidaan erityisesti digitaalisten palvelujen ja välineiden neuvonnan kehittäminen.
- Kuntaliitto edellyttää, että kirjastojen lisääntyvä vastuu mm. digitaalisten välineiden ja julkisten palveluiden opastajana ja neuvojana myös riittävällä tasolla huomioidaan valtion kirjastojen perusrahoituksessa, jotta kaikilla kunnilla on kehittää kirjastotoimintaansa digitaalisten välineiden ja palveluiden neuvonnassa.

Sivistyksen suunta 2030

- 1) Ilmastonmuutos
- 2) Osallisuus ja päätöksenteko
- 3) Väestö ja alueellinen erilaistuminen**
- 4) Sivistyskunta - yhteistyö, kumppanuudet ja verkostoituminen
- 5) Hyvinvoinnin edistäminen
- 6) Jatkuva oppiminen – osaaminen ja luovuus

TAVOITE:

- Selvitetään mahdollisuudet muuttaa tekijänoikeuslakia ja kehittää lainauskorvausjärjestelmää, jotta kirjastoilla oleva erivapaus välittää aineistoja laajentuu koskemaan myös sähköisten aineistojen levittämistä.
- Kuntaliitto selvittää mahdollisuuksia (esim. kokeilun avulla), millä tavoin asteittain voidaan muuttaa nykyinen tilanne niin, että sekä lainauskorvauksissa että lainsäädännössä huomioidaan tekijöiden oikeus korvauksiin ja kirjastojen mahdollisuudet tarjota aineistoja sekä fyysisesti että sähköisesti tasapuolisesti koko väestölle.

Sivistyksen suunta 2030

- 1) Ilmastonmuutos
- 2) Osallisuus ja päätöksenteko
- 3) Väestö ja alueellinen erilaistuminen
- 4) **Sivistyskunta - yhteistyö, kumppanuudet ja verkostoituminen**
- 5) Hyvinvoinnin edistäminen
- 6) Jatkuva oppiminen – osaaminen ja luovuus

TAVOITE:

- Tukea kuntien yhteistoimintaa erityisesti digitaalisten materiaalien ja palvelujen kehittämisessä ja yhteiskäytössä.
- Kuntaliitto vaikuttaa omalla toiminnallaan siihen, että kuntien välinen yhteistyö jatkuu ja kehittyy kirjastopalvelujen saatavuuden turvaamiseksi ja digitaalisia mahdollisuuksia voidaan hyödyntää nykyistä enemmän ja laajemmin.

Sivistyksen suunta 2030

1) Ilmastonmuutos

2) Osallisuus ja päätöksenteko

3) Väestö ja alueellinen erilaistuminen

4) Sivistyskunta - yhteistyö, kumppanuudet ja verkostoituminen

5) Hyvinvoinnin edistäminen

6) Jatkuva oppiminen – osaaminen ja luovuus

TAVOITE:

- Kirjastotoiminnalla tuetaan koko väestön hyvinvointia ja osaamista järjestämällä palvelut kustannustehokkaasti ja väestön palvelutarpeita ja asioimistapoja huomioiden ja saavutettavuutta edistäen.
- Tämä tarkoittaa mm. että palveluita ja tiloja kehitetään vastaamaan väestön kielellisesti, kulttuurisesti sekä sosiaalisesti erilaisia palvelutarpeita kuntalaisten osallisuusmahdollisuuksia lisäämällä ja hyödyntämällä.
- Kuntaliitto kouluttaa, jakaa tietoa ja omilla toimillaan vaikuttaa siihen, että kunnissa huomioidaan saavutettavuusnäkökohdat, kehitetään toimintaa, järjestämistapoja sekä yhteistyötä niin, että kirjasto kunnan osana tehokkaasti voi toteuttaa sille asetettuja tavoitteita.

Sivistyksen suunta 2030

- 1) Ilmastonmuutos
- 2) Osallisuus ja päätöksenteko
- 3) Väestö ja alueellinen erilaistuminen
- 4) Sivistyskunta - yhteistyö, kumppanuudet ja verkostoituminen
- 5) Hyvinvoinnin edistäminen
- 6) **Jatkuva oppiminen – osaaminen ja luovuus**

TAVOITE:

- Kirjastojen toiminnan kehittämisessä huomioidaan erityisesti kansalaistoiminta sekä monipuolisen lukutaidon edistäminen.
- Kuntaliitto edistää omilla toimillaan yhteistyötä mm. hyvistä käytännön yhteistyömalleista tietoja jakamalla kirjastojen sekä erityisesti varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaan sivistystyön välillä monipuolisen lukemisen ja lukutaidon edistämiseksi.

Kiitos!

Lisätietoja: Johanna Selkee,
johanna.selkee@kuntaliitto.fi, p. 050 4359420